

KOMERCIJALNA BANKA

IZVEŠTAJ

o objavljinju podataka i informacija
Grupe Komercijalna banka A.D. Beograd za 2015. godinu

Broj izveštaja

12/15

Šifra dokumenta

KOMBANK RM - 19

Datum izveštaja

20. maj 2016. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima	7
3.3.	Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima	8
3.3.1.	Kreditni rizik	8
3.3.2.	Rizik likvidnosti	9
3.3.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	10
3.3.4.	Tržišni rizik	10
3.3.1.	Operativni rizici	11
3.3.2.	Rizik zemlje	12
3.3.3.	Rizik ulaganja	12
4.	KAPITAL BANKARSKE GRUPE	12
4.1.	Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP	14
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	15
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja	15
5.2.	Rizik druge ugovorne strane	22
5.3.	Rizik likvidnosti	23
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi	23
5.5.	Tržišni rizici	24
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	24
5.7.	Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe	25
5.7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	25
5.7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala	25
6.	PRILOZI	26
6.1.	Prilog 1 - Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PI-KAP)	26
6.2.	Prilog 2 - Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP)	28
6.3.	Prilog 3 - Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)	29
6.3.1.	Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja	29
6.3.2.	Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2014. godina	30
6.3.3.	Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2014. godina	31
6.3.4.	Prilog 4 - Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)	32

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

IZVRŠNI ODBOR BANKE
Broj: 11904/IO
Datum: Beograd, 25.05.2016. godine

1. UVOD

- Bankarska grupa Komercijalna banka AD Beograd (u daljem tekstu: Grupa) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj za 2015. godinu.
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

IZVRŠNI ODBOR BANKE

NU
Jelena Đurović

Jelena Đurović
Član Izvršnog odbora

Alexander Picker
Predsednik Izvršnog odbora

1. OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

- Bankarsku grupu Komercijalne banke AD Beograd čine Komercijalna banka AD Beograd, kao matična Banka i tri zavisna pravna lica:
  - Komercijalna banka AD Budva (100% vlasništvo Banke) osnovana je u novembru 2002. godine i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine.
  - Komercijalna banka AD Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke) je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci.
  - Društvo za upravljanje Investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd (100% vlasništvo Banke) osnovano u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine.
- Najveći akcionar Grupe je Republika Srbija (41,74%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (24,43%). Među akcionarima Komercijalne banke nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swedfund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

2. UPRAVLJANJE RIZICIMA

2.1. Strategija upravljanja rizicima

- Bankarska Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeren prirodi, obimu i složenošću poslovanja Grupe. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonosću ka rizicima, odnosno rizičnim profiom Grupe.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou bankarske Grupe definisan je sledećim aktima:
  - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom i planom upravljanja kapitalom;
  - Politikom upravljanja rizicima;
  - Procedurama upravljanja rizicima;
  - Metodologijama za upravljanje rizicima;
  - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima Grupe kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi matične Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, kao i organi i organizacioni delovi članica Grupe:

Skupština matične Banke nadležna je za:

- usvajanje poslovne politike i strategije matične Banke;
- odlučivanje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lice, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva matične Banke.

Upravni odbor matične Banke nadležan je za:

- donošenje Strategije upravljanja rizicima, Strategije i Plana upravljanja kapitalom i politike upravljanja rizicima, kao i drugih akata definisanih regulativom Narodne banke Srbije;
- uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola na nivou Grupe i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću;
- nadzor rada Izvšnog odbora matične Banke;
- usvajanje programa i plana unutrašnje revizije Banke i metodologije njenog rada;
- razmatranje izveštaje spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe;
- obezbeđenje sprovođenja procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegove usklađenosti sa strateškim ciljevima poslovanja.

Odbor za reviziju matične Banke nadležan je za:

- analizu i usvajanje predloga strategija i politika Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analizu i nadzor primene i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- analizu konsolidovanih izveštaja Grupe koji se podnose Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje;
- razmatranje izveštaje spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe.

Izvršni odbor matične Banke nadležan je za:

- sprovođenje strategije i politike upravljanja rizicima, kao i strategije upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem

njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima;

- usvajanje i analiziranje efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definije proces identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima i polugodišnjim i godišnjim izveštajima na nivou Grupe;
- sprovođenja plana kontinuiteta poslovanja i plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa, vrši njihovo revidiranje u skladu sa poslovnim promenama i kontinuirano tesištanje.
- izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima.
- donosi poslovnik o svom radu.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO):

- svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivnom i pasivom.

Kreditni odbor:

- svaka članica Grupe ima Kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.

- Nadležnosti ostalih odbora Grupe koji učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, utvrđene su zakonskim odredbama i aktima koji se primenjuju na nivou Grupe, dok su nadležnosti Odbora članica Grupe definisane lokalnom regulativom i njihovim internim aktima.

Funkcija upravljanja rizicima matične Banke nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima na nivou Grupe, koja:

- definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
- definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
- razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
- identificuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Grupa izložena u svom poslovanju;
- izveštava nadležne organe Grupe o upravljanju rizicima na konsolidованoj osnovi (Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom...).

Sektor upravljanja sredstvima matične Banke nadležan je za:

- uključen je u proces upravljanja sredstvima i likvidnošću, kao i aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja matične Banke nadležan je za:

- identifikaciju i praćenje, rizika usklađenosti poslovanja Grupe i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Sektor unutrašnje revizije matične Banke nadležan je za:

- kontinuiran nadzor sprovođenja politike i procedura upravljanja rizicima na nivou Grupe i ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Grupe sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.

- Članice bankarske Grupe imaju organizacione delove za upravljanje rizicima, sprečavanje pranja novca, upravljanje sredstvima i unutrašnju reviziju.

- Grupa je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:

- pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena;
- dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnom politikom i strategijom Grupe, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
- osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe.

- Grupa je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

- **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi. Kreditni rizik obuhvata:

- **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Grupe izložena.
- **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
- **Rizik izmirenja/isporuče** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuče.
- **Rizik druge ugovome strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnania novčanih tokova transakcije.

- **Kreditni devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Grupe pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
- **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Grupe usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.
- **Rizik ulaganja** je rizik koji proizilazi iz ulaganja Grupe u druga pravna lica i osnovna sredstva i investicione nekretnine.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
  - **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
  - **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
- **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
  - **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu sudskih ili vansudskih postupka u vezi sa poslovanjem Grupe (radni odnosi, obligacioni odnosi itd)
- **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze i to zbog:
  - **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
  - **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti)**.
- **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnijh promena kamatnih stopa.
- **Tržišni rizici** su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
  - **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
  - **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja.
  - **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena roba na tržištu.
  - **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena opcija na tržištu.
- Grupa nije izložena riziku opcija i robnom riziku.
- **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja Grupe da svoje poslovanje usklađi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.
  - **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Grupe, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.

- **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovodenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Grupa posluju ili izostanka adekvatnih reakcija Grupe na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima Grupe su:
  - Razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom Strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurenčkih prednosti;
  - Izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
  - Minimiziranje negativnih efekata na kapital Grupe;
  - Održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala;
  - Diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena.
- Ciljevi upravljanja rizicima uskladišeni su Planom poslovanja i mogu biti modifikovani tokom godine.
- Grupa rizični profil i apetit u preuzimanju rizika definiše na bazi kapaciteta za pokriće rizika.
- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa skolonošću Grupe za preuzimanje rizika.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva namenu Grupe da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
  - Utvrđivanje eksplisitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanja pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Grupe;
  - Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
  - Konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Grupa preduzima takav da, očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
  - Donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenjivih parametara rizika;
  - Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Grupa pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihovih primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti.
  - Razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Grupe i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Grupe.

2.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikom upravljanja rizicima je uređeno:
  - Sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik;
  - Način organizovanja procesa upravljanja rizicima članica Grupe i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
  - Način procene rizičnog profila članica Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
  - Načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Grupa koristi i njihova struktura;
  - Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
  - Način i metodologiju za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
  - Principi funkcionsanja sistema unutrašnjih kontrola;
  - Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova;
- Eksterno izveštavanje Grupe sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Članice Grupe na mesečnom nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke, koji prati sve vrste rizika na nivou Grupe.

2.3. Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima

- Sve članice Grupe su uspostavile nezavisnu Funkciju upravljanja rizicima.
- Funkcija upravljanja rizicima matične Banke svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione delove: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Odeljenje za upravljanje rizičnih plasmana – Work out.
- Sektor upravljanja rizicima matične Banke nadležan je za upravljanje rizicima na nivou Grupe i izradu šestomesečnih konsolidovanih izveštaja o upravljanju rizicima, a sastoji se od Odeljenja upravljanja kreditnim rizikom, Odeljenja monitoringa portofolia, Odeljenja upravljanja tržišnim rizicima i Odeljenje upravljanja operativnim rizikom.
- Sektor analize kreditnog rizika matične Banke čine Odeljenje analize kreditnog rizika pravnih lica i Odeljenje analize kreditnog rizika stanovništva, mikro klijenata i poljoprivrednika koji obavljaju aktivnosti na nivou matične Banke iz svojih nadležnosti, kao i analizu i davanje mišljenja na kreditne predloge iznad definisanih limita za supsidijare.
- Komercijalna banka AD Budva i Komercijalna banka AD Banja Luka aktivnosti upravljanja rizicima obavljaju kroz formirane sektore upravljanja rizicima koji na mesečnom izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke o sprovedenim aktivnostima upravljanja rizicima na nivou članice Grupe..

2.3.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i rizik druge ugovorne strane kome je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.
- Najvažniji procesi sistema upravljanja rizikom su:
  - Proces odobravanja plasmana;
  - Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
  - Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
  - Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativom centralnih banaka članica Grupe;
  - Proces upravljanja rizičnim plasmanima;
  - Proces obračuna minimilnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala;
- Rizični profil Grupe opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Grupu, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Grupe, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom sve neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi centralnih banaka članica Grupe i internog rejtингa klijenta prema metodologiji Grupe) i kontrolu iskorišćenosti limita na nivou Grupe.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
  - Regulatorni pristup –proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Međunarodnog računovodstvenog standarda 37;
  - Interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtингa Grupe.
- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i internu definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja svake članice Grupe, u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti.
- Za svakog supsidijara Grupe definisan je pojedinačni limit odlučivanja do kog iznosa mogu samostalno plasirati sredstva, odnosno bez pribavljanja mišljenja Sektora analize kreditnog rizika matične Banke.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih intrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenta kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Praćenjem i kontrolom portofolia u celini i po pojedinim segmentima, članice Grupe vrše poređenje sa prethodim

periodima, identifikuju trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prate pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i internu definisanim limitima.

- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i Međunarodnom standardu finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a internu izveštavanje u skladu sa internim aktima Grupe.
- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku na konsolidovanoj osnovi, izloženost kreditnom riziku prema Internom sistemu rejtinga, dospela potraživanje, rizične plasmane i kredite, kolaterale, ispravke vrednosti, rizike izloženosti...

2.3.2. Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospеле obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Grupe i svake članice pojedinačno, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital na nivou Grupe i svake članice pojedinačno.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima matične banke kao i nezavisne funkcije pojedinačnih članica) i proces podrške upravljanju ovim rizikom od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
  - spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive za članice Grupe;
  - održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
  - utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Članice Grupe i matična banka identifikaciju rizika likvidnosti sprovode analiziranjem svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Merenje izloženosti riziku likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i internu definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelia likvidnosti i užeg pokazatelia likvidnosti na nivou Grupe;
  - Interni pristup – primena statickog i dinamičkog GAP-a i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- Matična banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelia likvidnosti, limite gepova likvidnosti po ročnosti, identifikaciju i kvantifikovanje ranih signala krize likvidnosti.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem eksternih (propisanih od lokalnih regulatora zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe). Regulatorno definisane limite likvidnosti poštuju sve članice Grupe i održavaju nivo likvidnosti iznad definisanih minimalnih vrednosti, usklađujući svoje poslovanje sa limitima definisanim na nivou Grupe. U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Limiti koje Grupa i članice Grupe poštuju odnose se na održavanje minimalnih pokazatelia likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana. Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital, limitirajući ročnu neusklađenost.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole rizika likvidnosti, koji podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti je uspostavljena i integrisana u sve poslovne akvitnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.
- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Grupa primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanim rizičnim profilom. Tehnike koje se primenjuju odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.

- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

2.3.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomске vrednosti kapitala Grupe, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što su jasno razgraničeni proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori matične Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe su:
  - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;
  - limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomске vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promene kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
  - optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode članica Grupe.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima su Grupe i njene članice izložene.
- Merenje kamatnog rizika Grupe predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, duracije, ekonomске vrednosti kapitala i stres testiranja.
- Ublažavanje kamatnog rizika sprovodi se kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Grupa primenjuje sistem eksternih limita (definisanim lokalnom regulativom zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe) definisanih pojedinačno za članice kao i limit na nivou Grupe. Grupa pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Na nivou Grupe su definisani limiti kamatonosnih pozicija i limit promene ekonomске vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole kamatnog rizika, koji obuhvata monitoring usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatnoosetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamate stope, ročnosti ili repricing-u i valutu i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize, i predloge mera

2.3.4. Tržišni rizik

- Grupa je u svom svakodnevnom poslovanju izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Grupe, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Grupe, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške, na nivou Grupe i pojedinačnih članica.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti kao i analizu internih i eksternih faktora. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.

- Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti deviznom riziku i obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i internu definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe;
  - Interni pristup – stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije, value at risk i backtesting.
- Grupa sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Grupa primenjuje sistem eksternih (propisanih od regulatora) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe), utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe i svake pojedinačne članice. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe.
- Grupa koristi deriveate i ostale instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku.
- Na nivou Grupe i njenih članica ustanovljen je sistem praćenja i kontrole limita i realizacije mera za minimiziranje deviznog rizika.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika na nivou članica i Grupe od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Grupe su:
  - održavanje nivoa rizika u skladu sa eksterno i interno definisanim limitima;
  - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
  - utvrđivanje mera za umanjenje izloženosti rizicima, u uslovima kada Grupa teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
  - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa
  - internog modela korišćenjem Value at Risk metodologije.
- Grupa ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe kako na nivou Grupe tako i na nivou pojedinačnih članica. Na nivou grupe definisani su: limite izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja kao i limite učešća knjige trgovana u ukupnim poslovima Grupe.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom.
- Ublažavanje cenovnog rizika Grupa sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primenu mera za ublažavanje cenovnog rizika, karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integriran u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom. Kontrola cenovnog rizika obuhvata i redovnu kontrolu svake transakcije.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku Grupe, vrši se izveštavanje o izloženosti cenovnim rizicima.

2.3.1. Operativni rizici

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Grupa uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.
- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Grupa se rukovodi sledećim načelima:
  - Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
  - Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
  - Blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
  - Analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika,
  - Merenje operativnog rizika primenom regulatornog pristupa (pokazatelj operativnog rizika) internog pristupa (stres testiranje)

- Merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.
- Grupa kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika kroz utvrđivanje mera za minimiziranje mera za ublažavanje operativnog rizika koje podrazumevaju:
  - Definisanje limita izloženosti;
  - Definisanje i primena mera za ublažavanje operativnih rizika;
  - Sistem fizičkih kontrola;
  - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
  - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.
- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika je uspostavljena i integrisana u sve poslovne akvitnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika.
- Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se nameravaju ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Grupa poverila trećim licima.
- Grupa izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik u skladu sa regulativom koristeći standardizovani pristup.
- Kapitalni zahtev za operativni rizik za 2015. godinu iznosi (u RSD 000):2.667.139.

2.3.2. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivalištu klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtingzima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Grupe definiše kao praćenje limita na konsolidovanom nivou i usvojenih mera za umanjenje rizika zemlje, kao i proces kontrole.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje na konsolidovanom nivou, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo i nadležni odbori i organizacioni delovi.

2.3.3. Rizik ulaganja

- Grupa ima uspostavljen sistem o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ulaganja Grupe u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva ne pređu 60% kapitala Grupe.

3. KAPITAL BANKARSKE GRUPE

- Strategijom i Planom kapitala Grupe konkretizovano je i precizirano sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala i utvrđen je vremenski period za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih pokazatelja i promena kretanja ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Grupe odgovoriti kapitalnim zahtevima u budućnosti, relevantna ograničenja na kapital kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.
- Saglasno definisanim ciljanim vrednostima, članice Grupe preduzimaju mere za njegovo ostvarenje i održavanje.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Struktura kapitala

		RSD 000	
	Naziv	31.12.2015.	31.12.2014.
OSNOVNI KAPITAL		40.641.633	34.335.838
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		17.191.466	17.191.466
Uplaćene obične akcije		16.817.956	16.817.956
Uplaćene prioritetene nekumulativne akcije		373.510	373.510
Emisiona premija		22.843.084	22.843.084
Rezerve iz dobiti		25.737.155	21.117.840
Dobit iz tekuće godine		-	-
Dobit iz ranijih godina		-	-
Gubitak tekuće godine		7.176.831	-
Odbitne stavke od osnovnog kapitala		19.793.194	28.632.569
Nematerijalna ulaganja		251.947	451162.3967
Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		357233	357.233
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		310.212	278456,1854
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke		18.873.801	27.545.718
Manjinska učešća u podređenim društvima		65	67
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve		1.839.888	1.815.949
DOPUNSKI KAPITAL		4.034.778	4.669.970
Deo revalorizacionih rezervi banke		2.818.517	2.250.804
Subordinirane obaveze		1.216.261	2.419.166
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA		190.945	189.710
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica		190.945	189.710
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke			
UKUPNI OSNOVNI KAPITAL		40.546.161	34.240.982
UKUPNI DOPUNSKI KAPITAL		3.939.305	4.575.115
REGULATORNI KAPITAL		44.485.466	38.816.098

- Grupa izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup za kreditne rizike, tržišne rizike i operativne rizike.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 12%.

Pregled ukupnih kapitalnih zahteva po standardizovanom pristupu

		RSD 000	
	Kapitalni zahtevi	31.12.2015.	31.12.2014.
	KAPITAL	44.485.466	38.816.098
Ukupan osnovni kapital		40.546.161	34.240.982
Ukupan dopunski kapital		3.939.305	4.575.115
Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/isporuke po osnovu slobodnih isporuka		19.988.185	22.228.806
Izloženosti prema državama i centralnim bankama		757.854	626.003
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave		306.981	318.787
Izloženosti prema javnim administrativnim telima		-	25
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama		34	34
Izloženosti prema bankama		605.550	946.425
Izloženosti prema privrednim društvima		10.245.951	11.845.548
Izloženosti prema fizičkim licima		3.592.605	3.587.306
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti		2.788.297	3.072.412
Dospela nenaplaćena potraživanja		224.006	277.347
Ostale izloženosti		1.466.909	1.554.919
Tržišni rizici		500.122	173.716
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti		-	-
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti		-	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik		500.122	173.716
Kapitalni zahtev za robni rizik		-	-
Operativni rizici		2.667.139	2.472.205
Izloženost operativnom riziku		2.667.139	2.472.205
Ukupni kapitalni zahtevi		23.155.447	24.874.726
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 12%)		23,05%	18,73%

- Grupa uključuje pozicije knjige trgovanja u obračun kapitalnih zahteva za kreditni rizik, imajući u vidu da vrednost i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovnima, ne obavezuju bankarsku Grupu za izdvajanjem posebnih kapitalnih zahteva za tržišne rizike.
- Kapitalni zahtev za devizni rizik se obračunava za članice Grupe kod kojih je pokazatelj deviznog rizika veći od 2%.

Struktura obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik

RSD 000

Linija poslovanja	Indikator izloženosti			Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
	2012.	2013.	2014.		
1. Finansiranje privrednih subjekata	7.879	8.476	6.611	18%	2.667.139
2. Trgovina i prodaja	(5.394.750)	582.218	(1.980.285)	18%	
3. Brokerski poslovi s fizičkim licima	3.655	5.032	5.722	12%	
4. Bankarski poslovi s privrednim društvima	17.506.134	10.112.113	14.162.854	15%	
5. Bankarski poslovi s fizičkim licima	3.238.642	6.788.517	5.303.396	12%	
6. Platni promet	1.850.631	1.932.117	1.990.472	18%	
7. Agencijске usluge	30.972	29.005	26.320	15%	
8. Upravljanje imovinom	213.936	77.087	203.192	12%	

3.1. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Bankarska Grupa je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u dalnjem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom, a koji za cilj ima jačanje odnosa između upravljanja rizicima i kapitala Grupe, odnosno da obezbedi da Grupa raspolaže dovoljnim nivoom kapitala da podrži sadašnje i buduće aktivnosti i pokrije sve materijalno značajne rizike kojima je izložena u svom poslovanju.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i integralni je deo procesa donošenja odluka u Grupi, takođe redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Grupa izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Grupa je uspostavila Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
  - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
  - Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
  - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
  - Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa internog kapitala;
  - Plan poslovanja u slučaju nepredviđenih događaja koji mogu da uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je stabilan proces upravljanja rizicima koji adekvatno identificuje, meri, agregira i prati rizike kroz obuhvat svih ključnih elemenata procene kapitalnih zahteva, planiranja i upravljanja kapitalom.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim Politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom upravljanja kapitalom. Osnovne uslove koje ICAAP implementiran u Grupi ispunjava:
  - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
  - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
  - Obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu sa rizičnim profilom Grupe;
  - Uključen je u sistem upravljanja Grupom i donošenja odluka u Grupi;
  - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena. Osnovni cilj procesa procene adekvatnosti internog kapitala jeste poboljšanje vezu između rizičnog profila Banke, sistema upravljanja rizicima i dostupnosti kapitala. Od Banke se očekuje implementacija primerenog procesa procene koji obuhvaća sve ključne elemente planiranja i upravljanja kapitalom, kao i obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala u odnosu na identifikovane rizike.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Grupa indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i interni kapital. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takav nivo kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi...
- Okvir procesa interne procene adekvatnosti kapitala odražava Strategiju upravljanja rizicima, Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom i postavljene limite pri čemu ICAAP služi kao sveobuhvatni upravljački model.
- Grupa kontinuirano procjenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Grupe bilo što efikasnije.

- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe:
  - Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
  - Identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
  - Postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Grupe;
  - Obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe.

Faze ICAAP-a:

- Utvrđivanje materijalno značajnih rizika – Na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Grupa bavi, kao i specifičnosti tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalnosti rizika, Grupa razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na značajne za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje s obzirom da su procijenjeni kao nematerijalni ili Grupa s njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizicima.
- Obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne – Grupa koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenju. Grupa sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike i interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Grupa posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju internog kapitala na određenom nivou.
- Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Grupe primenjuje sledeće metodologije za:
  - **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
  - **Operativni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
  - **Tržišni rizik (devizni rizik)** – VaR metodologija sa primenom i stresnog testiranja;
  - **Kamatni rizik** – metodologija na osnovu osetljivosti neto kamatnog prihoda i promene faktora;
  - **Rizik likvidnosti** – za potrebe ICAAP-a sagledava se primenom testiranja "hipotetičkog" nivoa krize likvidnosti i kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
  - **Rizik koncentracije** – primenom sopstvenog modela zasnovanog na HHI indeksu uz primenu stres testa;
  - **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja;
  - **Kreditno devizni rizik** – stres testiranje efekata na povećanje izloženosti kreditnom riziku usled rasta deviznog kursa;
  - **Strateški rizik** – stres testiranje negativnih ostupanja od planiranih veličina neto kamatnog prihoda;
  - **Materijalno neznačajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja...
- Određivanje ukupnog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja. Takođe, za planiranje regulatornog i internog kapitala vremenski horizont je tri godine.
- Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

4. IZLOŽENOST RIZICIMA

4.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika članice Grupe koriste dva paralelna pristupa:

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portofolia, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.
- U analizi kreditnog rizika, pored Internog sistema rejtinga, članice Grupe koriste i načela propisana lokalnom regulativom centralnih banaka iz svojih zemalja, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava članicama Grupe da pokriju neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu članice Grupe vrše klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezervisanja koji predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu.
- **Grupa, dospela nenaplaćena potraživanja**, definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospele obaveze klijenata).
- **Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti** predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno

kod kojih se vrši umanjenje za iznos očekivanog gubitka.

- Grupa ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, poštujući i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) 39 i 37.
- Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Grupi.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno plasman biti namiren iz tih sredstava.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interna propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Grupe.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki materijalno značajan kredit, a na grupnom nivou za materijalno značajne kredite za koje ne postoji objektivan dokaz za pojedinačno obezvređenje i manje materijalno značajne kredite. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po kreditu, primenom poslednje ugovorenih efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po garancijama i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zatezne kamatne stope.
- Obezvređenje na grupnoj osnovi procenjuje se za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika, i to u visini procenta migracija odgovarajuće grupe u grupu default-a (kašnjenje preko 90 dana).
- Obezvređenje kredita koje umanjuje vrednost kredita, evidentira se na računu ispravki vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Obračun rezervisanja članica Grupe vrše na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Potencijalne obaveze kod kojih je visok stepen verovatnoće da će odliv sredstava nastati, pojedinačno se procenjuju, dok se ostale potencijalne obaveze procenjuju na grupnoj osnovi.
- Procena rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se na osnovu migracija kategorija rizičnosti uz uvažavanje svih elemenata Internog sistema rejtinga, na isti način kao u postupku u okviru bilansnih pozicija.
- Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2015.		31.12.2014.	
	Izloženost	Prosečna vrednost	Izloženost	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	172.724.823	146.062.412	146.656.313	118.613.908
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.431.392	4.058.245	4.264.678	3.585.265
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.149.037	1.027.361	1.933.047	644.349
Međunarodne razvojne banke	1.035	32.866	799	57.813
Banke	18.632.527	26.342.463	32.212.031	27.005.558
Privredna društva	95.080.807	106.600.602	112.173.788	116.328.854
Fizička lica	41.012.812	39.655.887	40.924.540	37.819.612
Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnosti	40.282.211	39.653.679	41.112.662	37.087.914
Dospela nenaplaćena potraživanja	12.468.830	17.441.332	20.086.156	17.831.490
Ostale izloženosti	43.224.725	44.607.457	46.014.755	43.871.213
Ukupno	429.008.199	425.482.304	445.378.770	402.845.976

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Sektorska raspodela izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2015. Vrednost izloženosti	31.12.2014. Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	177.640.770	154.237.290
Sektor finansija i osiguranja	41.691.729	46.944.048
Javni sektor	135.605.180	106.966.466
Sektor stranih lica	–	72
Sektor drugih komitenata	343.861	326.704
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne	4.377.123	4.203.583
Javni sektor	3.776.795	3.628.228
Sektor stranih lica	600.328	575.355
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	–	211
Sektor finansija i osiguranja	–	211
Međunarodne razvojne banke	1.035	799
Sektor finansija i osiguranja	1.035	799
Banke	18.592.235	32.113.651
Sektor finansija i osiguranja	3.589.738	12.389.137
Sektor stranih lica	15.002.461	19.724.512
Sektor drugih komitenata	36	2
Privredna društva	85.382.922	98.712.901
Sektor finansija i osiguranja	487.199	1.678.623
Sektor javnih preduzeća	8.561.072	12.735.794
Sektor privrednih društava	70.222.680	80.795.969
Sektor preduzetnika	786.488	592.280
Javni sektor	2.163.949	1.691.527
Sektor stranih lica	1.936.656	340.835
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	924.777	682.334
Sektor drugih komitenata	300.100	195.539
Ostalo	–	–
Fizička lica	39.886.352	39.829.845
Sektor finansija i osiguranja	12.605	24.543
Sektor javnih preduzeća	24.504	27.655
Sektor privrednih društava	5.932.280	6.514.218
Sektor preduzetnika	1.632.799	1.888.481
Javni sektor	5.093	13.524
Sektor stanovništva	27.872.341	27.082.850
Sektor stranih lica	38.411	34.929
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	4.240.773	4.212.979
Sektor drugih komitenata	127.546	30.667
Ostalo	–	–
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	39.823.478	40.568.084
Sektor finansija i osiguranja	–	–
Sektor privrednih društava	2.293.303	3.812.503
Sektor preduzetnika	238.166	222.980
Javni sektor	2.150	116.542
Sektor stanovništva	37.187.108	36.300.760
Sektor stranih lica	4.803	5.101
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	81.838	109.705
Sektor drugih komitenata	16.110	492
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.713.494	2.165.255
Sektor finansija i osiguranja	–	–
Sektor javnih preduzeća	504.727	1.301
Sektor privrednih društava	780.493	1.666.031
Sektor preduzetnika	14.203	11.649
Javni sektor	–	–
Sektor stanovništva	317.506	340.298
Sektor stranih lica	–	–
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	28.904	29.057
Sektor drugih komitenata	67.660	116.919
Ostale izloženosti	40.894.863	44.301.178
Sektor finansija i osiguranja	2.727	29.471
Sektor javnih preduzeća	–	–
Sektor privrednih društava	398.334	400.114
Sektor preduzetnika	–	4.417
Javni sektor	16.642	11.649
Sektor stranih lica	771	123.882
Sektor drugih komitenata	1.154.965	27.660
Ostalo	39.321.425	43.703.986
Ukupno	408.312.273	416.132.796

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje po vanbilansnim stavkama

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2015.		31.12.2014.	
	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje
Države i centralne banke	1.526.434	16	—	—
Javni sektor	1.526.434	16	—	—
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne samouprave	3.149.851	65	3.365.913	948
Sektor finansijskih i osiguranja	3.149.851	65	3.365.913	948
Banke	371.800	298.883	446.592	267.626
Sektor finansijskih i osiguranja	21.604	2.065	136.639	1.476
Sektor stranih lica	347.564	294.297	306.929	263.126
Sektor drugih komitenata	2.631	2.521	3.024	3.023
Privredna društva	94.687.320	6.826.101	103.803.999	2.455.320
Sektor finansijskih i osiguranja	66	48	3	—
Sektor javnih preduzeća	8.724.137	20.551	13.430.000	134.179
Sektor privrednih društava	79.678.187	6.489.157	86.271.724	1.843.283
Sektor preduzetnika	807.409	14.246	612.169	4.631
Javni sektor	2.319.571	34.315	1.819.103	9.035
Sektor stranih lica	1.924.790	210.009	553.601	209.832
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna	927.738	1.302	633.443	39
Sektor drugih komitenata	305.422	56.473	444.048	254.073
Ostalo	—	—	39.907	249
Fizička lica	37.767.462	737.468	37.538.865	805.865
Sektor finansijskih i osiguranja	5.486	45	15.038	681
Sektor javnih preduzeća	29.954	501	29.600	1.184
Sektor privrednih društava	6.155.037	231.184	6.764.455	257.821
Sektor preduzetnika	1.688.485	61.680	1.906.972	51.296
Javni sektor	3.422	1.238	10.088	368
Sektor stanovništva	25.439.664	372.856	24.485.064	409.461
Sektor stranih lica	10.421	648	7.963	499
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna	4.284.647	53.303	4.274.767	74.638
Sektor drugih komitenata	150.346	16.012	44.919	9.917
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	41.047.162	140.753	41.062.518	123.212
Sektor privrednih društava	3.080.500	33.815	4.837.018	74.244
Sektor preduzetnika	244.338	3.282	215.499	3.336
Javni sektor	—	—	125.314	2.322
Sektor stanovništva	37.612.814	101.767	35.763.712	38.116
Sektor stranih lica	4.809	7	5.101	—
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna	85.927	1.880	115.373	5.191
Sektor drugih komitenata	16.580	2	503	4
Dospela nenaplaćena potraživanja	44.985.944	32.706.054	42.923.367	22.965.470
Sektor finansijskih i osiguranja	105.483	105.483	105.463	105.463
Sektor javnih preduzeća	4.064.346	2.262.122	4.187.985	2.150.011
Sektor privrednih društava	14.826.642	9.544.571	19.697.253	7.978.774
Sektor preduzetnika	333.361	262.839	325.678	250.107
Javni sektor	30.124	30.124	31.806	30.319
Sektor stanovništva	3.985.319	2.867.826	3.546.691	2.471.143
Sektor stranih lica	88.660	88.660	87.990	87.990
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna	418.148	326.643	417.024	323.303
Sektor drugih komitenata	21.133.834	17.217.760	14.523.478	9.568.360
Ostalo	27	27	—	—
Ostale izloženosti	18.871.805	6.376.315	18.462.707	5.432.175
Sektor finansijskih i osiguranja	2.247	43	2.235	—
Sektor privrednih društava	352.541	9.999	442.552	5.775
Sektor preduzetnika	26	3	4.266	96
Javni sektor	11.586	14	12.967	157
Sektor stranih lica	—	—	125.416	1
Sektor drugih komitenata	974.070	334.536	20.681	1.026
Ostalo	17.531.336	6.031.720	17.854.589	5.425.120
Ukupno	242.407.778	47.085.655	247.603.961	32.050.614

*Napomena: data je bruto izloženost stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje za vanbilansne pozicije, kao i ispravka vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke za vanbilansne pozicije

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	2015.12.31	2014.12.31
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	177.640.770	154.237.290
Bosna i Hercegovina	5.418.607	4.338.809
Crna Gora	896.843	877.886
Srbija	170.981.459	148.693.819
Ostalo	343.861	326.776
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.377.123	4.208.054
Bosna i Hercegovina	918.298	1.086.823
Srbija	3.037.574	2.524.499
Ostalo	421.251	596.732
Javna administrativna tela	-	211
Srbija	-	211
Međunarodne razvojne banke	1.035	799
Ostalo	1.035	799
Banke	18.592.235	32.113.651
Austrija	1.791.468	4.617.985
Bosna i Hercegovina	47.229	327.822
Švajcarska	1.685.568	4.877.960
Nemacka	7.061.757	6.841.405
Danska	944.296	271.852
Velika britanija	2.277.382	1.132.290
Srbija	3.554.594	12.356.733
Ostalo	1.229.941	1.687.604
Privredna društva	85.382.922	98.712.901
Bosna i Hercegovina	4.474.181	5.712.516
Crna Gora	4.960.432	4.091.797
Srbija	75.928.531	88.550.209
Ostalo	19.779	358.379
Fizička lica	39.886.352	39.829.845
Bosna i Hercegovina	1.297.072	1.241.321
Crna Gora	1.267.732	978.352
Srbija	37.308.670	37.573.022
Ostalo	12.879	37.149
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	39.823.478	40.568.084
Bosna i Hercegovina	1.270.784	1.243.826
Crna Gora	1.849.117	2.276.420
Srbija	36.703.576	37.045.091
Ostalo	--	2.748
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.713.494	2.165.255
Srbija	-	1.281.437
Ostalo	1.713.494	883.817
Ostale izloženosti	40.894.863	44.301.178
Srbija	38.887.508	42.394.313
Ostalo	2.007.355	1.906.865
Ukupno	408.312.273	416.132.796

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2015.	31.12.2014.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	177.640.770	154.237.290
do tri meseca	165.863.826	57.709.330
od tri meseca do 6 meseci	311.377	10.491.949
od 6 meseci do 1 godine	2.727.741	18.256.256
preko 1 godine	8.737.827	67.779.756
Territorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	4.377.123	4.203.583
do tri meseca	1.049.191	579.736
od tri meseca do 6 meseci	—	9.688
od 6 meseci do 1 godine	165.450	165.786
preko 1 godine	3.162.482	3.448.374
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	—	211
do tri meseca	—	—
od tri meseca do 6 meseci	—	—
od 6 meseci do 1 godine	—	—
preko 1 godine	—	211
Međunarodne razvojne banke	1.035	799
do tri meseca	1.035	799
od tri meseca do 6 meseci	—	—
od 6 meseci do 1 godine	—	—
preko 1 godine	—	—
Banke	18.592.235	32.113.651
do tri meseca	14.980.794	27.744.855
od tri meseca do 6 meseci	4.540	1.721.324
od 6 meseci do 1 godine	24.498	98.502
preko 1 godine	3.582.403	2.548.970
Privredna društva	85.382.922	98.712.901
do tri meseca	5.018.038	10.066.507
od tri meseca do 6 meseci	7.693.885	8.331.458
od 6 meseci do 1 godine	11.335.767	14.668.659
preko 1 godine	61.335.232	65.646.276
Fizička lica	39.886.352	39.829.845
do tri meseca	5.747.859	5.599.842
od tri meseca do 6 meseci	2.321.087	2.037.808
od 6 meseci do 1 godine	5.013.894	5.684.108
preko 1 godine	26.803.513	26.508.087
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	39.823.478	40.568.084
do tri meseca	100.959	245.432
od tri meseca do 6 meseci	103.387	228.805
od 6 meseci do 1 godine	280.302	879.783
preko 1 godine	39.338.830	39.214.064
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.713.494	2.165.255
do tri meseca	326.423	650.335
od tri meseca do 6 meseci	42.390	69.605
od 6 meseci do 1 godine	89.820	141.241
preko 1 godine	1.254.860	1.304.074
Ostale izloženosti	40.894.863	44.301.178
do tri meseca	40.044.192	43.734.620
od tri meseca do 6 meseci	54.112	57.008
od 6 meseci do 1 godine	134.209	284.769
preko 1 godine	662.350	224.780
Ukupno	408.312.273	416.132.796

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavki i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Plasmani bankama	Plasmani komitetima	Investicione hartije od vrednosti	Ostala aktiva	Vanbilansna izloženost	Ukupno
Stanje 01.01.2015.	368.863	24.568.992	120.423	1.623.216	600.829	27.282.323
Povećanje	443	23.033.774	9.065	1.241.460	647.438	24.932.180
Smanjenje	(579)	(10.210.531)	(30.325)	(210.058)	(673.059)	(11.124.552)
Kursne razlike	31.171	136.987	6	8.207	198	176.569
Otpisi	-	(3.383)	(1.130)	(284)	-	(4.797)
Ostale promene	-	607.631	-	(23.487)	-	584.144
Stanje 31.12.2015.	399.898	38.133.470	98.039	2.639.054	575.406	41.845.867

*Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

- Matična banka je u 2015. godini bila predmet posebnog dijagnostičkog ispitivanja (PDI) od strane Narodne banke Srbije. Kao rezultat navedenog ispitivanja, koje je sprovedeno po metodologiji uporedivoj sa metodologijom Evropske centralne banke, ali i due diligence u procesu privatizacije, izvršeno je značajno povećanje ispravki vrednosti u decembru mesecu 2015. godine.
- Na povećanje ispravki vrednosti u 2015. godini kod svih članica Grupe uticala je i izmena Metodologije za vrednovanje kolateralna, a samim tim i Metodologije za utvrđivanje ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama. Izmene se odnose na visinu haircuta po vrstama kolateralna, očekivani period naplate iz realizacije sredstava obezbeđenja, katalog kolateralala objedinjavanjem više kategorija kolateralala po regionima.

Izloženost prema kategorijama internog sistema rejtinga i vrstama klijenata na dan 31.12.2015. godine

RSD 000

Kategorija rizika	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
1	23.439.254	13.889.733	36.763.538	74.092.525
2	56.093.215	4.652.588	47.048.657	107.794.460
3	29.027.837	-	1.403.493	30.431.330
4	3.135.419	-	867.503	4.002.922
5	46.719.430	1.799.634	7.103.896	55.622.961
Ukupno	158.415.156	20.341.955	93.187.087	271.944.198

*Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu iznosa obezvređenja.

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Tokom 2015. godine bankarska Grupa za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama je koristila kreditne rejtinge agencije za eksterni kreditni rejting Moody's.
- Grupa za izloženosti u vidu finansijskih instrumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca niti specifične emisije istih usled njihovog nepostojanja. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije Banka primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0%.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivo kreditnog rizika

Moody's kreditni rejting	Aaa – Aa3	A1-A3	Baa1 – Baa3	Ba1 – Ba3	B1 – B3	Caa1 - D
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite	
		31.12.2015.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2014.
Države i centralne banke		172.715.474	146.607.935	177.640.770	154.237.290
1	0%	166.400.024	141.391.240	171.325.321	149.020.595
5	100%	6.315.450	5.216.695	6.315.450	5.216.695

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Grupa je Metodologijom za vrednovanje kolateralala regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

odredbom ugovora između članice Grupe i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.

- Članice Grupe redovno procenjuju/vrednuju kolaterale, pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.
- Prihvativ odnos iznosa plasmana i vrednosti kolateralu određuje se prema procenjenoj vrednosti kolateralu koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolateralu, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolateralu koju članica Grupe može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Grupa koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
  - Materijalne kreditne zaštite;
  - Nematerijalne kreditne zaštite;
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Grupa koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Grupa, kao podobna sredstva zaštite koristi:
  - Gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod članica Grupe, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
  - Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banka i akcije.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Grupa koristi garancije, drugi oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Grupa koristi garancije izdate od strane:
  - država,
  - banaka
  - teritorijalne autonomije,
  - ostalo.
- Garancije kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garanta povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primerjivih tehnika ublažavanja

- Grupa prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobih sredstava obezbeđenja. Takođe, Grupa izveštava o velikim izloženostima na konsolidovanoj osnovi rukovodstvo na šestomesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okиру korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
  - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
  - Uspostavljen sistem limita izloženosti.
- Najveći deo podobnih sredstava nematerijalne kreditne zaštite čine garancije Vlade Republike Srbije.

Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite		Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima nematerijalne kreditne zaštite	
	31.12.2015.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2014.
Države i centralne banke	–	–	–	–
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	–	–	–	–
Međunarodne razvojne banke	–	–	–	–
Banke	5.167	11.349	–	–
Privredna društva	1.025.862	1.013.214	4.936.327	7.629.355
Fizička lica	838.904	796.759	–	–
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	60.157	45.394	–	–
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.492	1.677	–	–
Ostale izloženosti	7.687	–	–	–
Ukupno	1.940.270	1.868.393	4.936.327	7.629.355

*Napomena: izloženost je data nakon primene faktora konverzije i faktora volatilnosti

4.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovome strane

- Grupa obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koji podпадaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
  - Finansijskim derivatima;
  - Repo i reverse repo transakcijama.

- Članice bankarske Grupe ne obavljaju transakcije koje podležu riziku druge ugovorne strane.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Grupa koristi:
  - Metod tekuće izloženosti za finansijske derivate;
  - Složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolateralu u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za transakcije davanja i uzimanja u zajam. Karakteristično za „repo“ transakcije koje Grupa obavlja sa Narodnom bankom Srbije da se kolateral ne može koristiti kao podobno sredstvo kreditne zaštite, s ozbirom da je izdavalac kolateralu isti kao i druga ugovorna strana.

Izloženost riziku druge ugovorne strane	RSD 000
Vrsta rizika	Vrednost izloženosti
Izloženosti riziku druge ugovorne strane	1.200.000

4.3. Rizik likvidnosti

- Grupa može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Grupe u smislu strukture i koncentracije depozitnog potencijala i učešća odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrživosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Grupa na dnevom nivou upravljuje rizicom likvidnosti praćenjem i kontrolom svojih sredstava i dospelih obaveza, kontrolisanjem pozicija u svim značajnjim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja, odnosno dugoročno članice planiraju strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Matična Banka meri izloženost riziku likvidnosti Grupe, sagledavajući izloženost Grupe u odnosu na definisane limite.
- Članice Grupe testiraju pojedinačne Planove upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identifikuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost članica u prepostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje propratna organizaciona podrška (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog kapitala za pokriće rizika likvidnosti Banka je razvila sopstveni pristup.

4.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Grupa je izložena:
  - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizlazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksном kamantom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenjivom kamatnom stopom);
  - Riziku promene oblika krive pronosa (yield curve risk);
  - Baznom riziku, usled promene različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
  - Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
- Grupa meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije, stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou, dok se GAP, racio analiza, duracija i kamatni šok vrše na mesečnom nivou na nivou članica.
- Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
  - pozicije sa ugovorenom fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
  - pozicije sa ugovorenom tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća,
  - pozicije sa ugovorenom promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnom politikom se raspoređuju prema periodu dospeća, sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
- Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na kamatni rizik Grupe. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremeno vraćanje kredita, koje banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i eksperetske procene. Matična banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija, koja se primenjuje na nivou Grupe.
- Banka je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i internu razvila sopstveni model za obračun

kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

4.5. Tržišni rizici

- Grupa je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku) kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita: plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno BAM indeksiranim valutnom klauzulom. Izloženost deviznom riziku se tokom 2015. godine kretala u okviru definisanih limita.
- Grupa ima neznatnu izloženost cenovnom riziku što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe koje iznosi manje od 1%, i to predstavlja isključivo izloženost matične banke. U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće zauzimaju obveznice kojima se trguje, dok je neznatno učešće vlasničkih instrumenata. Članice grupe ne zauzimaju pozicije u knjizi trgovanja. Grupa je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Grupa obračunava koristeći standardizovani pristup.

4.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je matična Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalaže da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga Banka je osnovala Komercijalnu banku AD Budva, Komercijalnu banku AD Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (Kombank INVEST AD Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, matična Banka i članica iz Budve drže i manjinske vlasničke uloge u društvima koja omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.
- U slučaju kada vlasnički udeli zabeleže pad fer vrednosti, uz postojanje objektivnih dokaza umanjenja vrednosti sredstava (dugotrajan i kontinuiran pad vrednosti u periodu dužem od dvanaest meseci, kao i pad vrednosti iznad 30% nabavne vrednosti sredstava), akumulirani gubitak priznaje se kao rashod obezvređenja, iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo (MRS 39).
- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodata u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2015. godine

RSD 000

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vrednosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Banka i finansijske organizacije	143.467	26.683	116.784	-	6.245	-
Preduzeća i druga pravna lica	455.922	421.898	34.024	-	5.217	173
Strana lica u inostranstvu	776.577	-	776.577	-	776.212	-
Ukupno	1.375.966	448.581	927.385	-	787.674	173

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2015. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i ulozi u kapitalu		
kotiraju se na berzi	924.341	846.150
ne kotiraju se na berzi	451.625	81.235
Ukupno	1.375.966	927.385

- Grupa u 2015. godini nije ostvarila realizovani dobitak / gubitak koji proistiće iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, dok je iznos nerealizovanih dobitaka koji se uključuje u obračun dopunskog kapitala umanjen za 15%. Nerealizovani gubici se ne umanjuju prilikom uključivanja u dopunski kapital.

4.7. Konsolidovani izveštaji i poslovanje Grupe

- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.
- Grupa nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključeni iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

4.7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

		Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
Vrsta društva	Naziv društva	Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
Banka	Komercijalna banka AD Beograd	X	Puna	X	Metod udela
	Komercijalna banka AD Budva	X		X	
	Komercijalna banka AD Banja Luka	X		X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST AD Beograd		X	X	

Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI		Razlika
Opis bilansne pozicije	Iznos u 000 din	Iznos u 000 din	Iznos u 000 din	
Aktiva	414.879.932	414.878.533		1.399
Obaveze	351.571.925	351.565.443		6.482
Kapital	63.308.007	63.313.090		(5.083)
Dobitak/Gubitak pre poreza	(7.135.325)	(7.131.831)		(3.494)
Porezi na dobit	92.647	92.500		147
Dobitak posle poreza	(7.042.678)	(7.039.331)		(3.347)

4.7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.

5. PRILOZI

U skladu sa odlukom o Objavljivanju podataka i informacija banke Banka je u obavezi da podatke i informacije o kapitalu objavljuje na sledećim obrascima.

5.1. Prilog 1 - Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PKAP)

Redni broj	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	40.641.634
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	67.611.658
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466
1.2.	Emisiona premija	22.843.084
1.3.	Rezerve iz dobiti	25.737.155
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	65
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	1.839.888
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	26.970.024
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	
2.2.	Gubitak tekuće godine	7.176.831
2.3.	Nematerijalna ulaganja	251.947
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	19.184.013
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	310.212
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	18.873.801
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.034.778
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.034.778
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	2.818.517
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	1.216.261
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	44.485.466
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	44.676.412
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	190.945
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	95.473
	Od čega umanjenje dopunskega kapitala	95.473
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	190.945
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbiru osnovnog i dopunskega kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebe rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	Od čega na grupnoj osnovi	
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.081.305

Pored finansijskih instrumenta prikazanih u okviru obrasca PI-FIKAP (Prilog 2), u obračun kapitala (Kosolidovani podaci o kapitalnoj poziciji bankarske grupe – Obrazac PI –KAP) na dan 31.12.2015. godine uključuju se i sledeći elementi:

- **Reserve iz dobiti** – Ovaj element osnovnog kapitala čine rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa odlukama skupština članica Bankarske grupe;
- **Nematerijalna ulaganja** – Ulaganja u licence, softvere i slična prava umanjena za obračunatu amortizaciju i uvećanu za nematerijalna ulaganja u pripremi predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala članica Bankarske grupe;
- **Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijskih kumulativnih akcija u celini se odnose na Komercijalnu banku AD Beograd** – KB Beograd je primila u zalogu obične akcije od određenog broja svojih komitenata. Poređenjem vrednosti potraživanja obezbeđenog zalogom akcija i nominalne vrednosti primljenih akcija uvećane za pripadajuću emisionu premiju, za svakog komitenta posebno, utvrđen je iznos koji predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala;
- **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** se odnose na komercijalnu Banku AD Beograd, Komercijalnu banku AD Budva i Komercijalnu banku AD Banja Luka. Ovi gubici predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala i posledica su negativnih promena vrednosti hartija od vrednosti u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost;
- **Potretna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansim stawkama banke.** Navedena rezerva se obračunava u skladu sa:
  - ✓ Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke – KB Beograd,
  - ✓ Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama – za KB Budvu,
  - ✓ Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka - za KB Banja Lukui predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala;
- **Deo revalorizacionih rezervi banke** – Povećanje vrednosti osnovnih sredstva za Komercijalnu banku AD Beograd, koje je utvrđeno procenom izvršenom od strane nezavisnog procenitelja, i pozitivni efekti promene fer vrednosti hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju članica Bankarske grupe (KB Beograd, KB Budva i KB Banja Luka) uticali su na kreiranje pozitivnih revalorizacionih rezervi. Navedene rezerve su umanjene za efekte potencijalnih poreskih obaveza i kao takve su uključene u dopunski kapital Banke;
- **Subordinirane obaveze** – U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Komercijalna banka AD Beograd je u decembru 2011. godine izvršila jačanje kapitalne baze uzimanjem subordiniranog kredita u iznosu od 50,0 miliona EUR-a od International Finance Corporation. Ugovoren rok dospeća kredita je 6 godina i Banka je saglasno Odluci o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije u dopunski kapital na kraju 2015. godine uključila 20% subordiniranog kredita;
- **Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica** – Matična banka ima učešće u kapitalu kod sledećih zavisnih pravnih lica: Kombank invest ad Beograd, Komercijalna banka AD Banja Luka i Komercijalna banka AD Budva. Akcijski kapital zavisnih banakau u inostranstvu – KB Budva i KB Banja Luka (dinarska protivrednost u iznosu od RSD 7.060,029 miliona) i učešća u kapitalu istih od strane Matične banke (RSD 5.340,9 miliona) konsoliduju se u skladu sa MRS/MSFI, a razlika u iznosu od RSD 1.579,14 miliona se uključuje u regulatorni kapital Bakarske grupe preko pozicije: „Ostale pozitivne konsolidovane rezerve“. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica – Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST AD Beograd (RSD 140 miliona) , u skladu sa Odlukom o kontroli bankarske grupe na konsolidovanu osnovi prikazuje se u konsolidovanom izveštaju o kapitalu Bankarske grupe (konsolidovanje finansijskih izveštaja metodom udela) tako što se isto preko pozicije „2.1. Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica umanjuje za akomulirani gubitak KomBank INVEST AD Beograd (RSD 23,52 miliona).

Pored navedenih ulaganja, Matična banka ima i učešće u kapitalu u Euroaxis banke AD Moskva, koje prelazi 10% kapitala tog pravnog lica (RSD 74,47 miliona) koje preko navedene pozicije 2.1., prestavlja odbitnu stavku od kapitala Bankarske grupe.

5.2. Prilog 2 - Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis	Opis	Opis
1.	Emitent	Komercijalna banka AD, Beograd	Komercijalna banka AD, Beograd	Komercijalna banka AD, Banja Luka
2.	Tretman u skladu s propisima			
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	-	-	-
2.3.	Tip instrumenta	Obične akcije	Nekumulativne preferencijalne akcije	Obične akcije
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	39.661.040	373.510	62
4.	Nominalna vrednost instrumenta	Ukupno je izdato 16.817.956 komada običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.	Ukupno je izdato 373.510 komada nekumulativnih preferencijalnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.	Ukupno je izdato 1 komad običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 BAM.
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Akcijski kapital	Akcijski kapital
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	6. maj 1992. godine	6. maj 1992. godine	15. septembar 2006. godine
7.	Instrument s datom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne	Ne	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-	-
8.2.	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
9.	Kuponi/dividende	-	-	-
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	Ne	Ne	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni	Nekumulativni	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-	-
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konverteuje	-	-	-
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konverteuje	-	-	-
11.	Mogućnost otpisa	Ne	Ne	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	-	-	-
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	-	-	-
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	-	-	-
11.4.	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Nekumulativne preferencijalne akcije	Subordinirani dug	-

5.3. Prilog 3 - Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)

5.3.1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Konsolidovani bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Konsolidovani bilans stanja po regulatornom metodu i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	68.895.218	68.895.218
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	855.811	851.056
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	130.330.094	130.330.094
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	109.306	-
A.VII	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17.848.897	17.848.897
A.VIII	Krediti i potraživanja od komitenata	179.422.656	179.422.656
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.XII	Investicije u zavisna društva	-	116.478
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	251.948	251.947
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.392.007	6.391.956
A.XV	Investicione nekretnine	2.899.921	2.899.921
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	40.079	39.962
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	-
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	170.667	170.667
A.XIX	Ostala sredstva	7.661.929	7.661.080
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	414.878.533	414.879.932
R	PASIVA	-	-
RO	OBAVEZE	-	-
RO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	-	-
RO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	-
RO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
RO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj	18.768.726	18.777.051
RO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	319.334.622	319.334.622
RO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
RO.VII	Izdaje sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	-
RO.VIII	Subordinirane obaveze	6.077.962	6.077.962
RO.IX	Rezervisanja	2.212.728	2.211.986
RO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
RO.XI	Tekuće poreske obaveze	11.905	11.905
RO.XII	Odložene poreske obaveze	139.534	139.534
RO.XIII	Ostale obaveze	5.019.966	5.018.865
RO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	351.565.443	351.571.925
	KAPITAL		
RO.XV	Akciski kapital	40.034.550	40.034.550
RO.XVI	Sopstvene akcije	-	-
RO.XVII	Dobitak	195.933	167.207
RO.XVIII	Gubitak	7.200.445	7.176.831
RO.XIX	Rezerve	30.282.987	30.283.016
RO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
RO.XXI	Učešća bez prava kontrole	65	65
RO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0	63.313.090	63.308.007
RO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	-	-
RO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	414.878.533	414.879.932
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	621.827.474	621.827.474
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	621.827.474	621.827.474

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

5.3.2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2015. godina

Oznaka	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	68.895.218	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovaju	851.056	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	130.330.094	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	
A.VII	Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17.848.897	
A.VIII	Krediti i potraživanja od komitenata	179.422.656	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.XII	Investicije u zavisna društva	116.478	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	116.478	k
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	251.947	e
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.391.956	
A.XV	Investicione nekretnine	2.899.921	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	39.962	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	-	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	170.667	
A.XIX	Ostala sredstva	7.661.080	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica</i>	74.467	i
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	414.879.932	
R	PASIVA		
RO	OBAVEZE		
RO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovaju	-	
RO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-	
RO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
RO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	18.777.051	
RO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	319.334.622	
RO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
RO.VII	Izdaje sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	-	
RO.VIII	Subordinirane obaveze	6.077.962	
	<i>Od čega bruto iznos subordiniranih obaveza</i>	6.081.305	lj
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	1.216.261	j
RO.IX	Rezervisanja	2.211.986	
RO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
RO.XI	Tekuće poreske obaveze	11.905	
RO.XII	Odložene poreske obaveze	139.534	
RO.XIII	Ostale obaveze	5.018.865	
RO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	351.571.925	
	KAPITAL		
RO.XV	Akcijski kapital	40.034.550	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	17.191.466	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	22.843.084	b
RO.XVI	Sopstvene akcije	-	
RO.XVII	Dobitak	167.207	
RO.XVIII	Gubitak	7.176.831	d
RO.XIX	Reserve	30.283.016	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	25.737.155	b
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	1.839.888	d
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>	310.212	z
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	2.818.517	i
RO.XX	Nerealizovani gubici	-	
RO.XXI	Učešća bez prava kontrole	65	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	65	g
RO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) ≥ 0	63.308.007	
RO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) < 0	-	
RO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0414 + 0421 - 0422)	414.879.932	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	621.827.474	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	357.233	ž
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	621.827.474	

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

5.3.3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2015. godina

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu sa referencama iz 2. koraka
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	40.641.634	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	67.611.658	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466	a
1.2.	Emisiona premija	22.843.084	b
1.3.	Reserve iz dobiti	25.737.155	v
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	-	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	65	g
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	1.839.888	d
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	26.970.024	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	-	
2.2.	Gubitak tekuće godine	7176831	d
2.3.	Nematerijalna ulaganja	251.947	e
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija		
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233	ž
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	19.184.013	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	310.212	z
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve		
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke		
2.6.4.	Potretna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke	18.873.801	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve		
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.034.778	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.034.778	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija		
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	2.818.517	i
1.4.	Hibridni instrumenti		
1.5.	Subordinirane obaveze	1.216.261	j
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	-	
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije		
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbedena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom		
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	-	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital		
III	UKUPAN KAPITAL	44.485.466	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	44.676.412	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	190.945	
	<i>Od čega umanjenje osnovnog kapitala</i>	95.473	
	<i>Od čega umanjenje dopunskog kapitala</i>	95.473	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	190.945	(k+)
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica		
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbiru osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital		
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru		
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke		
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana		
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih s drugim licima		
IV	NAPOMENE		
	Positivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane		
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke		
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>		
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>		
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu		
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.081.305	lj

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka AD Beograd za 2015. godinu

5.3.4. Prilog 4 - Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazetelu adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	44.485.466		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	40.546.161		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3.939.305		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	23.155.447		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	19.988.185	19.988.185	-
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	166.568.211		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	6.315.449		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne	2.558.172		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	-		
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	280		
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-		
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	5.046.247		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	85.382.922		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	29.938.373		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	23.235.809		
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	1.866.713		
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-		
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-		
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-		
1.1.14.	Ostale izloženosti	12.224.245		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-		
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-		
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-		
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama	-		
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-		
1.2.5.1.1	Pristup jednostavnih pondera rizika	-		
1.2.5.1.2	PD/LGD pristupa	-		
1.2.5.1.3	Pristup internih modela	-		
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.2.1	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-		
1.2.5.2.2	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno	-		
1.2.5.2.3	Ostala vlasnička ulaganja	-		
1.2.5.2.4	Vlasnička ulaganja na koje banka primeniće standardizovani pristup kreditnom riziku	-		
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-		
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	500.122	500.122	-
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	500.122	500.122	-
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od	-	-	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od	-	-	-
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	500.122	500.122	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2.667.139	2.667.139	-
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa	-	-	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom	2.667.139	2.667.139	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog	-	-	-
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	23.155.447	23.155.447	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	23,05%		